

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של רבינו הקדוש מגלה שיטת הקבלה מן האר"י ז"ל רבינו רבי יצחק לוריא אשכנזי זצוק"ל בן הגאון רבי שלמה נסתלק ה' אב (של"ב)

פעם אחת בשעה שישב רבינו האר"י הקדוש עם תלמידיו ולמד עמם סתרי תורה, פתאום באמצע הלימוד הפסיק רבינו האר"י ואמר: "ברוך דיין האמת", קול כרוח אני שומע מבית דין של מעלה, שיעלה ויבא ארבה, אין מספר לגודליו, ויחנה בכל גבול צפת, ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ, ולא תשאר מחיה לכל יושביה. והכל בעון שהעלימו עיניהם מאת עני תלמיד חכם וצדיק אחד, ושמו רבי יעקב אלטרץ, שיושב בתענית ומתערעם כביכול על הקדוש ברוך הוא, שנשאר בחוסר כל ואין חומל ואין מרחם. והקדוש ברוך הוא לא יוכל להחריש להתאפק על עצרו של העני הזה, ויחר אפו על שכניו תושבי צפת שאינם משגיחים ואינם חסים עליו. עד כאן לשון הכרוז.

וסיים רבינו האר"י, לכן אחי ורעי, הבה נבקץ מעט כסף מאתנו כל אחד כאשר תשיג ידו, ואחד מן הישיבה יקנה מצרכי מזון לחם ולפתו, לפרוס לרעב לחמנו, והנשאר מן הכסף יתנוהו לעני הנזכר שיקנה בהם מה שירצה.

ויקם אחד מן החבורה ושמו רבי יצחק הכהן, ויקח הכסף בידו, וימחר ללכת אל החנות, וקנה מצרכי מזון, וירץ אל בית העני. ויראהו משתטח על הרצפה, ובוכה על רוע מזלו. כי מנהגו היה לשאוב מים בחביות של כלי חרס, ולמוכרם בפרוטות להחיות את נפשו, ובאותו יום בוקר השכם, נפלו מידי החביות ונשברו, ונשאר בלי מזון, ומבלי משען ומשענה.

וכשמעו אותו ר' יצחק הכהן, החזיק בידו והושיבו על שלחן, ונתן לו מברכת ה' אשר בידו, האכילהו והשקהו, ויתר המעות נתן לו לקנות חביות אחרות להתפרנס על ידם כהרגלו. ויאמר לו, אדוני החכם, למען השם, עמוד והתפלל לפני הקדוש ברוך הוא, שירחם על תושבי צפת ולבטל מעליהם כל גזרות קשות ורעות, כי בגללך גזר שיעלה ארבה ויבא בכל צפת, ואנא הזהר מכאן ולהבא מלהתערעם על מדותיו של השם יתברך. והודה לו אותו חכם, וקיבל עליו שלא יוסיף לעשות כדבר הזה, ועמד והתפלל בדמעות לפני השם יתברך שיסיר חרון אפו מעל תושבי צפת, ויבטל מעליהם כל גזרות קשות ורעות.

וחזר רבי יצחק הכהן אל הישיבה וסיפר להם כל המאורע. ויאמר להם רבינו האר"י, דעו וראו כי בגלל הצדקה שעשינו עם העני, נתבטלה הגזירה של הארבה, הודו לה' כי טוב. וחזרו ללימודם.

ויהי כעבור שעה אחת, עלה הארבה על גבול צפת חיל גדול וכבד מאד, ויכס את עין כל הארץ ותחשך הארץ. כל התלמידים נבהלו ונחרדו, ויאמר להם הרב, אל תיראו! כי כבר נתבטלה הגזירה, רק טרם נמסרה הידיעה לארבה שלא יבא הנה. וכך היה, לאחר זמן קצר הפך ה' רוח חם מאד וישא את הארבה ויתקעהו לתוך הים הגדול, שם נטבע הארבה וכל המונו, לא נשאר ארבה אחד בכל גבול צפת. וישע ה' לעמו ולנחלתו, בזכות הצדקה והחסד שגמלו לאותו עני. מהיום ההוא והלאה נתנו תושבי צפת את עיניהם באותו עני להשגיח שיהיה לו כל צרכיו.

שלמה המלך המציא את הרכב הראשון בעולם!

חפץ לפרסם הדבר, כי יכול לצאת מזה גם רעה, כמו שרואים היום [תאונות דרכים רחמנא ליצלן].

אבל לעצמו ולאשתו, ודאי עשה כבר בשעתו מרכבה הנוסעת על ידי כח קיטור אש, כדי להחזיק חכמות הנפלאה, וכשם שעשה כסא נפלא רק לעצמו, כך עשה לעצמו עגלה של אש לנסוע בה מחר, ועוד עגלה שניה שתרכב בה אשתו מחר, ואולי עשה עוד עגלה שלישית שישעו בה השרים. והוה שידא ושידתא, וכמו שפירש רש"י, "עגלה למרכבת נשים ושרים".

והטעם שקרא לזה 'שד', מפני שהיא נוסעת במרוצה גדולה כהרף עין, כמו השדים שיש להם מהלך קל מנשר, וכהרף עין ילכו ממקום למקום, ולכן גם לעגלות של אש קרא בשם שידתא, מפני שהם נוסעים במרוצה גדולה. ויוצא מדבריו חידוש נפלא, ששלמה המלך כבר המציא בשעתו את הרכבים שיש בימינו, רק לא פרסמם.

וכעין זה כתב עוד מן הבן איש חי זצוק"ל בשו"ת שלו "אמרי בינה - חקרי לב" (סימן ז), ששלמה המלך החכם מכל אדם, ודאי השיג כל החכמות שיש בימינו, אניות של אש, וְתִלְגָּרָא - [מְבָרְקִים, ומסתמא גם מכשיר פקס...]. מרובי החכמה שהיה לו יותר מכל חכמי דורינו.

ומבאר שם הבן איש חי טעם אחר למה שלמה המלך לא פרסם את זה. כי ידע ברוח קדשו, התלאות אשר ימצאון לישראל במשך הדורות מן אויביהם המלכים הצוררים אותם, אשר ירצו תמיד לבוא עליהם מארץ מרחקים לחוץ עמהם בחיל גדול. והנה אם היו קלים רודפיהם כנשר, לבא עליהם במהירות באניות של אש, אזי כשהיה חסר לחיילים צידה או כלי זיין, היו תיכף מביאים להם ממקום ממשלתם על ידי האניות של אש, והיו לוחמים בישראל בכל תוקפם, והיו עושים חס ושלום כליה בשונאי ישראל, ולא היו משאירים מהם שריד ופליט.

וכן אם היה באפשרותם של שרי החיל לשלוח כל הזמן ידיעות על ידי התילגראף - מברקים לעיר המלוכה, לעדכנם על מצב המלחמה, ומה חסר להם, היו תיכף ומיד מתייעצים זה עם זה, ושולחים ידיעות זה לזה, וכך היו ממציאים מיד הכנות לתגבורת המלחמה ולהצלחתם, והיו מאבדים ומשממדים לשונאי ישראל עד השמיד הכל.

על כן הסתיר שלמה המלך החכמות האלו של אניות אש ושל תילגראף, כדי שיהיה הרווחה לכלל ישראל, וגם בעת המלחמות ישאר שארית הפליטה, שהם יקימו מחדש דור חדש של תורה ויראת שמים.

אין כאן שום מופת זה גמרא מפורשת בדרך היומית שלנו!

באחת מביקוריו של הרבי הקדוש רבי נחום בער"ן מסאדיגורא זצוק"ל בווינה, הוגש לפניו מרק עוף. והיה כאשר לקח ממנה כף אחת וקירבה אל פיו, החזיר מיד את הכף לצלחת וסילק את הצלחת ממנו. הדבר היה לפלא לכל הסובבים, כי הבעל הבית המארח ובעלת הבית היו מוחזקים בכשרות ונאמנות, ותמיד היה דרכו לאכול שם. והתחילו לחקור את בעלת הבית על טיב המאכל שהגישה לשלחנו של הרבי. אחר חקירה ודרישה הדרתה, שכשפתחה את העוף נתעורר לה שאלה על כשרותו, אך היות ולא היה לה עוף אחר, סמכה על ידיעותיה להתיר את העוף ובשלה אותו.

כאשר הרגיש הרבי שהמסובים מתלחשים ביניהם על המופת הגדול, הפטיר בחיוך, אין כאן שום מופת, הדבר פשוט מאד, כשאך לקחתי את הכף ביד, הרגשתי חשק ותאבון גדול לאכילת המרק. עמדתי והתבוננתי, מה לו ליצר הרע להכניס בי חשק כזה גדול, הרי בין כך בדעתי לאכול את זה, והבנתי שבודאי הוא רוצה להכשילני באכילה זו, ועלי למשוך ידי מזה.

הרבי סיים ואמר, אין בזה שום מופת, גמרא מפורשת היא בדרך היומית שלנו (גיטין ע), "סעודתך שהנאתך ממנה משוך ירך הימנה", אם אתה רואה בסעודה, שיש לך הנאה ותאבון מיוחד למאכל, משוך ירך הימנה, כי בודאי היצר מעורב בזה להכשילך על ידי אכילה זו.

הטעם ששלמה המלך לא פירסם בשעתו החכמות שנתגלו בימינו

בדרך היומית שלנו (גיטין סח), מובא הפסוק בקהלת (ב, ח), ששלמה המלך אמר על עצמו, "עֲשִׂיתִי לִי שָׁרִים וְשָׂרוֹת וְתַעֲנָנוֹת בְּנֵי הָאָדָם שָׂדֶה וְשָׂדוֹת". והגמרא מסבירה, "שָׁרִים וְשָׂרוֹת" - אלו מיני זָמֵר. "וְתַעֲנָנוֹת בְּנֵי הָאָדָם" - אלו בְּרִכּוֹת וּמְרַחֲצָאוֹת. "שָׂדֶה וְשָׂדוֹת" - הָקָא תְרַגְמֵנוּ שְׂדֵיָה וְשִׂדְתֵּיָה. בְּמַעֲרָבָא אֲמַרֵי, שִׂדְתָּא. ופירש"י, שִׂדְתָּא - שִׂדְתָּה, עגלה למרכבת נשים ושרים.

והקשה מן הבן איש חי זצוק"ל בספרו "בניהו", וכי מהו הרבותא של שלמה בזה שהיה לו עגלה, והרי אף אנשים פשוטים יש להם עגלות? וכתב ליישב, דהנה על שלמה המלך נאמר (מלכים א ה, יא) "ויחכם מכל האדם", ובודאי השיג גם החכמה שהשיגו בזמנינו, לעשות עגלה [רַבָּב] הנוסעת על ידי קיטור אש [מְנוּעָה], אלא שלא היה

השיג גם
החכמה
שהשיגו
בזמנינו

בשבת קודש, שבת פרשת חוקת בארץ ישראל, בורא עולם האיר לי ווארט בדרש. הפסוק (כ, n-2) וידבר ה' אל משה לאמר, קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעירם.

קח את המטה, לא חלילה בשביל להכות, **והקהל את העדה**, כשמקהילים עדה, יש בעדה כל סוגי האנשים, בעלי כשרונות, עיליים, בינוניים, ואנשים שלכאורה נראה אז זיי פאָרשטייַען נאַרנישט – שהם לא מבינים כלום. מכל מקום **דברתם אל הסלע**, גם לתלמיד הנראה בכחינת סלע, תדבר אליו, תשקיע בו את הגוף ואת הנשמה, **ונתן מימיו**, אין מים אלא תורה, בסוף עוד יהיה לך מאותו תלמיד הרבה מאד נחת.

כבר סיפרתי בעבר על אחד מגדולי גאוני הדור שליט"א ביהדות החרדית, כשהיה ילד, המלמד אמר עליו עַר הָאֵט אַ בְּלַעְכְּרָנְעָ קאַפּ – יש לו ראש של מתכת. אך בשמים רצו אחרת, והוא נהיה בבחינת סיני ועוקר הרים.

רש"י כותב בפסוק זה, **מכאן שחם הקב"ה על ממונם של ישראל**. יהודי נמצא בבית הכנסת, החשמל דולק, המזגן דולק, הוא יוצא באחד בלילה מבית הכנסת, הוא יכול להגיד, אני חי לעצמי, אני ממנהר הביתה, לא מעניין אותי החשבון חשמל של הבית כנסת. לא, הקב"ה חס על ממונם של ישראל, תחזור לבית הכנסת, תוריד את השלט של המזגן, תכבה את החשמל, חבל על אידישע געלט – כסף יהודי.

יהודי יוצא מביתו, בעשר או אחד עשרה בלילה, האורות דולקים. תכבה, חבל, זה אידישע געלט – כסף יהודי זה דבר חשוב, אפשר לעשות עם זה הרבה צדקה וחסד. חס הקב"ה על ממונם של ישראל. (מתוך הפתיחה לשיעור – גיטין דף מ, ו' תמוז תשפ"ג)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א

בתלת יזימי הוי חזקה. בשבת קודש, שבת פרשת תזריע מצורע שבת ראש חודש אייר לסדר "והובא אל הכהן", זכיתי לשכר פסיעות, משכונת גבעת שאול בירושלים עיר הקודש, ביז סוף מאה שערים – עד סוף שכונת מאה שערים, לזכות להיות בטיש אצל הכהן הגדול הצדיק, הוד כבוד קדושת מרן הרבי מתולדות אהרן שליט"א. כדאי ללכת שעה ארוכה, רק בשביל לראות את זיו פניו הקדושים.

תכננתי לעלות על הפּוֹרְצֵיץ, אבל כשידידי אהובי הגבאי המסור רבי גבריאל שישא שליט"א ראה אותי, הוא לא נח עד סידרו לי מקום לשבת ליד המרביצי תורה של קהילה קדושה תולדות אהרן. הרבי שכל חייו זה מקשה אחת של התקרבות לבורא עולם, בורח מפרסום, בורח מחיצוניות. אבל יש חלקים בטיש שהרבי בוער כלפיד אש, כששרים את השיר של מרן בעל החרדים, 'זכנו לקדש רמ"ח אברינו, לב ורוח נכון חדש בקרבנו', מרן הרבי שליט"א לא בעלמא הדין.

זכיתי לקבל כמה פעמים שיריים מידיו הקדושות. לחזות מחזה של עשרות בחורים שבלבוש החיצוני שלהם הם בעולם אחר לגמרי, הם עוברים לקבל תפוח מהרבי, מברכים ברכה בכונה בורא פרי העץ, כל אחד עובר אצל הרבי כמו בן יחיד. אז מה הפלא, שיש נהירה המונית מכל ירושלים לטיש בתולדות אהרן.

לפני שהרבי קם ממקומו נגשתי להתברך, ולספר לרבי על החברותא שלי, "אברומי בירנהאק", שאני זוכה כל יום ללמוד את העמוד היומי של קהילת תולדות אהרן. הרבי אומר לי את הפסוק בירמיה (טו, יט) ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה, אומר רש"י הקדוש, כפי תהיה – שאני גוזר גזירה ואתה מבטלה. והרבי כנס לקודש פנימה אחרי הטיש.

הגבאי מלא חן הרב גבריאל קרישסקי שליט"א ניגש אלי ואומר לי, אתה מוכרח לבוא לרבי שליט"א באמצע השבוע שוב, לספר שוב לרבי על החברותא. נו, חשבתי בליבי, אני לא בן יחיד שרוצה להיכנס לקודש פנימה, עשרות אנשים מחכים לרגע להיכנס. בנתיים החברותא אברומי, ניגש לרבי שליט"א להתברך כשהרבי היה בבית שמש, והרבי אומר לו קום אַרְיִין צו מיר – תיכנס אלי שוב. בנתיים זכיתי להתברך מהרבי שליט"א שוב בחביבות גדולה, בחתונה של תולדות אהרן – קרעטשניץ – טאהש, ואתמול בלילה באתי ביחד עם החברותא אברומי לקודש פנימה.

כשנכנסנו לפרוזדור בתולדות אהרן, אני פוגש את מרן הראש ישיבה שליט"א, מוסר לראש ישיבה דרישת שלום כמה מהנכדים הצדיקים בקרית גת. הראש ישיבה מרבה לדבר על הזכות שזכיתי, שהרבי מרן הדבר חיים מנדבורנה צוק"ל היה סנדק שלי. משם עלינו כמה קומות, "עלינו" תרתי משמע, לקודש פנימה לרבי שליט"א.

אמרתי לרבי, הגמרא במסכת שבת (:) הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו, איזה מתנה הרבי נתן לעם ישראל בלימוד עמוד היומי של תולדות אהרן. סיפרתי על הסיום בדגים ובשר וכל מטעמים, עם החברותא אברומי על מסכת סוטה, על זה שבתקופה האחרונה הדף היומי ועמוד היומי של תולדות אהרן התאחדו. הרבי מתעניין על הדוד רבי משה בטלמן לרפואה שלימה.

זכיתי להעניק לרבי את גליון "מתיקות הדף היומי" על אבי מורי זצ"ל. לפני שיצאתי בקשתי ברכה לחברותא, בקשתי ברכה להמשך הרבצת התורה, הרבי מברך ברכות לרוב. כשיצאתי הייתי כה נרגש מהזכות, ותיכף עובר לעשייתן רצתי לעשות מצוה, לשמח אלמנה, לשמח חתן, ולנסוע לחתונה בביתר עילית.

מורי ורבותי, אם תפנימו כמה חשוב לבוא לבשר בשורה טובה לצדיק, ואין טוב אלא תורה, זה יהיה אצלכם בסייעתא דשמיא בראש סדר עדיפות. חשבתי בדרש על הפסוק (בראשית לב, יג) ואתה אמרת היטב, יהודי בא לצדיק לבשר בשורה טובה, אומר לו הצדיק, איטיב עמך. מבוקר עד ערב יש הזכרות של קשיים לא עליכם, צריכים הזכרות של נחת, הזכרות של בשורות טובות.

אשריכם חסידי תולדות אהרן שאתם מחוברים לצדיק, אשרי כלל ישראל שהרבי ממנהיגו. נברך את הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו מתוך בריות גופא, ושנזכה בקרוב שהרבי שליט"א ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו בקרוב, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור – גיטין דף לו, ב' תמוז תשפ"ג)

הוד כ"ק מרן הרבי מתולדות אהרן שליט"א בריקודין של מצוה

מאוצרות הפרשה

ענין בין המצרים, כי הימים האלו הם ימים קדושים מאוד, אבל הם באתכסייא, ובכל שנה ושנה נתקנו יותר ויותר, והם כ"א יום כמנין אהי"ה, כי על ידי תשובה נתקנו. והימים האלו מסוגלים מאוד לתשובה, הגם ששערי תשובה לא ננעלו ומועיל תמיד לדופקי בתשובה, אבל אותן הכ"א יום שבין המצרים הם מועילים יותר וכו' שהם מסוגלים לפרנסה.

כ"ב ימים [של בין המצרים] הם נגד כ"ב אותיות התורה שפגמו, כמו שאמרו ז"ל באיכה רבתי (פתיחתא כ"ד), דלכך ב"ז בתמוז נשתברו לוחות ונשרפה התורה, והוא נגד אות א' שמתחיל בו אותיות התורה, ובאותו זמן יורד שפע דברי תורה הרבה רק שהוא בראיה כטעם מראות יחזקאל. ואמרו ז"ל (ברכות נ"ז ב) הרואה יחזקאל בחלום יצפה לחכמה, שזהו דוגמת פסח ראתה שפחה וכו', ואחר כך שבועות מתן תורה בקנין, וצריך מ"ט ימי ספירה בינתיים. וכן מ' באב עד ראש השנה הם מ"ט ימי ספירת נקיים, ואחר כך מתחיל דברי תורה בקנין כפי תוקף הראיה שבין המצרים.

(צדקת הצדיק אות קעא)

שבת חזון הוא יותר גדול במעלה מכל שבתות השנה.

(אוהב ישראל – שבת חזון)

נקודה למחשבה:

הדברי תורה ליכות והצלחת רבי עקיבא יוסף בן אסתר גיטל, הרבנית לאה בת מלכה, ולזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חי"ג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

